

AJÁNLÁSOK

TANÁCS

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2008. november 20.)

a fiatal önkéntesek európai mobilitásáról

(2008/C 319/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 149. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

MIVEL:

- (1) A fiatal önkéntesek mobilitása szerves része a személyek szabad mozgásának, amelyet a Szerződés 18. cikke védelemben részesít.
- (2) A Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően a Közösség intézkedéseket hozhat annak érdekében, hogy az önkéntes tevékenységek szervezői közötti együttműködés révén előmozdítsa a fiatal önkéntesek mobilitását. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az ajánlás nem lépi túl a célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (3) A szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet⁽¹⁾ és a kapcsolódó rendelkezések csak azokra az önkéntesekre terjednek ki, akik a szociális biztonságra vonatkozó nemzeti jogszabályok értelmében a biztosítottak körébe tartoznak, aminek az a következménye, hogy a szociális biztonsággal kapcsolatos kérdések olykor visszatartó erőként hatnak a másik országban vállalt önkéntes munkával szemben.
- (4) A tanulók, szakképzésben részt vevők, önkéntesek, tanárok és oktatók Közösségen belüli mobilitásáról szóló, 2001. július 10-i 2001/613/EK európai parlamenti és tanácsi ajánlás⁽²⁾ felkéri a tagállamokat, hogy a közösségi joggal összhangban és a nemzeti jog keretében hozzák meg az általuk megfelelőnek ítélt intézkedéseket, hogy az önkénteseket és családtagjaikat ne érje hátrányos

megkülönböztetés a vonatkozó szociális biztonsági kérdések tekintetében, mint az egészségügyi ellátási és a szociális jóléti politikák, amely gátolhatja a mobilitásukat.

- (5) A 2001/613/EK ajánlás, és „A Közösségen belüli, oktatási és képzési célú transznacionális mobilitásról: az európai mobilitásminőségi charta” című, 2006. december 18-i 2006/961/EK európai parlamenti és tanácsi ajánlás⁽³⁾ kifejezetten megemlíti az önkénteseket.
- (6) A harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcseré, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről szóló, 2004. december 13-i 2004/114/EK tanácsi irányelv⁽⁴⁾ rendelkezik különleges tartózkodási engedély kiadásának lehetőségéről olyan harmadik országbeli állampolgárok számára, akik önkéntes munka céljából kérelmezik a valamely tagállam területére való belépést.
- (7) A fiatalok önkéntes tevékenységeire vonatkozó közös célkitűzésekről szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2004. november 15-én elfogadott állásfoglalás, valamint a fiatalok önkéntes tevékenységeire vonatkozó közös célkitűzések végrehajtásáról szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2007. november 16-án elfogadott állásfoglalás⁽⁵⁾ közös célkitűzéseket határozott meg a fiatalok önkéntes tevékenységét illetően, és az állásfoglalások hatékonyabb végrehajtása érdekében javaslatot tett a bevált gyakorlatok cseréjére és az egymástól tanulásra, továbbá felkérte a tagállamokat, hogy gondolják át, melyek lennének a megfelelő gyakorlati eszközök az előrehaladás mérésére. Az utóbbi állásfoglalás arra is felkérte a Bizottságot, hogy tegyen további javaslatokat a fiatalok önkéntes tevékenységének támogatására és elismerésére.

⁽¹⁾ HL L 149., 1971.7.5., 2. o.⁽²⁾ HL L 215., 2001.8.9., 30. o.⁽³⁾ HL L 394., 2006.12.30., 5. o.⁽⁴⁾ HL L 375., 2004.12.23., 12. o.⁽⁵⁾ HL C 241., 2008.9.20., 1. o.

- (8) Az Európai Parlament 2008. áprilisában elfogadta az önkéntességnek a gazdasági és társadalmi kohézióban betöltött szerepéről szóló jelentést, amely arra ösztönözte a tagállamokat és a regionális és helyi hatóságokat, hogy ismerjék fel az önkéntesség értékét a társadalmi és gazdasági kohézió előmozdítása terén, és a határokon átnyúló önkéntes projektek támogatását javasolta,

ELISMERI, HOGY:

1. ezen ajánlás alkalmazásában a határokon átnyúló önkéntes tevékenység a valamennyi fiatal számára nyitott, saját szabad akaratból vállalt, hosszabb időszakra szóló, egyértelmű keretek között javadalmazás nélkül vagy jelképes fizetésért és/vagy a költségek fedezése mellett a köz érdekében, a fiatal tartózkodási országától eltérő országban végzett tevékenység. Az önkéntes tevékenységek nem korlátozhatják a potenciális vagy létező fizetett munkavégzést, és nem helyettesíthetik azt;
2. az önkéntes tevékenységek gazdag, nem formális oktatási és informális tanulási keretek között szerzett tapasztalatot jelentenek, amely erősíti a fiatalok szakmai készségeit és alkalmasságát, hozzájárul foglalkoztathatóságukhoz, szolidaritásérzékükhöz, fejleszti szociális készségeiket és megkönnyíti társadalmi beilleszkedésüket, továbbá fokozza az aktív polgári szerepvállalást;
3. Európában a civil társadalom és a hatóságok által szervezett önkéntes tevékenységek széles palettája létezik. E tevékenységeket meg kell őrizni, tovább kell fejleszteni és az ilyen tevékenységek szervezői közötti együttműködést meg kell könnyíteni;
4. a határokon átnyúló európai mobilitás az oktatás, a foglalkoztatás, a regionális és társadalmi kohézió fontos eszköze lehet, és segítheti a kölcsönös megértés javítását és az aktív társadalmi részvételt. Ez különösen igaz a fiatalokra egy, az alkalmazkodóképességet és a rugalmasságot egyre inkább értékelő munkaerőpiacon;
5. a fiatal önkénteseket befogadó helyi közösségek nagymértékben hasznát látják a fiatalok tevékenységeinek, amelyek a legkülönbözőbb területeket érinthetik, így a társadalmi integráció előmozdítását, a kulturális örökség megőrzését, a nemzedékek közötti szolidaritás fokozását, a környezet védelmét. Az ilyen tevékenységek egyben tovább gazdagítják a befogadó közösségek kulturális sokszínűségét is;
6. az önkéntes tevékenységek az ifjúság témakörében a nyílt konzultációs módszer prioritásának számítottak, s ez már számos bevált gyakorlatot meghatározott. Az Európai Önkéntes Szolgálat (EVS), amely 1996 óta az Unió Ifjúság programjának része, lehetővé tette a fiatalok számára, hogy számos területen önkéntes szolgálatba álljanak. A jelenleg futó „A tevékeny ifjúság” program megerősíti ezt a fellépést;
7. ezen erőfeszítések ellenére továbbra is akadályok állhatnak a fiatal önkéntesek határokon átnyúló európai mobilitásának útjában, ezért ez az ajánlás elsősorban arra irányul, hogy keretet biztosítson a tagállamok számára együttműködésük szorosabbá fűzésére, nemzeti helyzetük sokféleségének sérelme nélkül;

8. az önkéntes tevékenységek szervezői közötti jobb együttműködés és a fokozottabb információcsera arra ösztönözheti valamennyi fiatal európai, állampolgárságukra való tekintet nélkül, hogy továbbra is kivegyék részüket a harmadik országokban végzett önkéntes munkából;

9. különös figyelmet kell fordítani a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalokra, mivel az önkéntes tevékenység igen értékes mobilitási lehetőséget kínál azon fiatalok számára, akik máskülönben kevésbé, vagy egyáltalán nem részesülnek a mobilitási programok nyújtotta előnyökben.

AJÁNlja, HOGY A TAGÁLLAMOK:

- A. támogassák a fiatal önkéntesek európai mobilitását azáltal, hogy megteremtik a feltételeket az önkéntes tevékenységek különböző országokban működő, akár a civil társadalomból, akár a hatóságok köréből kikerülő szervezői közötti jobb együttműködéshez, hogy ezáltal minden érdeklődő fiatalnak lehetősége nyíljon az önkéntes tevékenységre szerte Európában;
- B. az önkéntes tevékenységekre vonatkozó nemzeti jogszabályi kereteket, valamint általános nemzeti prioritásaikat és a meglévő helyi lehetőségeket kellőképpen figyelembe véve, továbbá a közkiadásokra vonatkozó szabályok betartásával e célból könnyítsék meg az alábbi cselekvési irányvonalak megvalósítását:

1. javítsák a nemzeti területükön működő önkéntes tevékenységekre vonatkozó ismeretek szintjét és ezek további terjesztése érdekében tájékoztassák e tevékenységekről az Európai Bizottságot;
2. tegyék könnyen elérhetővé a külföldi önkéntes munkalehetőségekről szóló információt a fiatalok, valamint a fiatalokat érintő területeken és az ifjúsági szervezetekben aktív tevékenységet folytatók számára;
3. juttassák el valamennyi érdekelt félhez a határokon átnyúló önkéntes tevékenységet érintő európai és nemzeti szintű rendelkezésekből fakadó jogokra és lehetőségekre vonatkozó információkat;
4. támogassák az önkéntes tevékenységre vonatkozó információknak a többi tagállammal való cseréjét, és a szükséges eljárások egyszerűsítését a célból, hogy megkönnyítsék az egyik tagállam fiatal önkéntesei számára a részvételt a többi tagállam önkéntes tevékenységeiben;
5. adott esetben fogadjanak el a határokon átnyúló önkéntes tevékenységek lehetőségeinek kialakítására vonatkozó, például az alábbiakra kiterjedő rugalmas megközelítést:
 - a határokon átnyúló tevékenységet végző önkéntesek befogadására szolgáló kapacitások fejlesztésének támogatása,
 - amennyiben megvalósítható, a „A tevékeny ifjúság” program nemzeti ügynökségeivel együtt kapcsolattartási pontok létrehozásának a támogatása a fiatal európai önkéntesek számára,

- a fiatalok mobilitását segítő meglévő európai mechanizmusok, mint például a mobilitási kártyák alkalmazásának a támogatása,
 - a fiatalokkal és az ifjúsági szervezetekkel foglalkozók határokon átnyúló mobilitásának a támogatása,
 - a fiatalok határokon átnyúló önkéntes tevékenységével foglalkozó tájékoztatási és képzési lehetőségek kifejlesztésének a támogatása az ifjúsági szervezeteknél, helyi hatóságoknál és civil szolgálatoknál a fiatalokkal foglalkozók számára;
6. a fiatalok határokon átnyúló mobilitása előtti akadályok csökkentése érdekében fokozzák a fiataloknak az interkulturális készségek és a nyelvtanulás fontosságával kapcsolatos tudatosságát;
7. ösztönözzék az önkéntes tevékenységek szervezőit, hogy – az Európai Önkéntes Szolgálat (EVS) kapcsolatos tapasztalatok figyelembe vételével – alakítsanak ki önértékelési eszközöket annak érdekében, hogy az önkéntesek biztosíthassák az általuk vállalt határokon átnyúló önkéntes tevékenység jó minőségét;
8. mind a küldő, mind a fogadó tagállamokban ösztönözzék a szervezőket arra, hogy működjenek együtt a fiatal önkéntesek és a szolgáltatások igénybe vevőinek a védelmét szolgáló biztosítékok kialakításában. Ennek ki kellene terjednie az önkéntes tevékenységgel, annak szervezőivel és az önkéntessel kapcsolatos kellő tájékoztatásra, ami mindkét fél számára lehetővé teszi a tevékenység megfelelőségével kapcsolatos megalapozott döntést és a jogi követelmények teljesítését;
9. a megfelelő uniós fórumok révén vizsgálják meg a vonatkozó szociális biztonsági rendelkezéseket annak érdekében, hogy teljes körűen kihasználják az uniós és a nemzeti jog nyújtotta lehetőségeket;

10. a közösségi előírásokkal összhangban és adott esetben a megfelelő nemzeti képzési rendszer vagy keretrendszer keretében támogassák az önkéntes tevékenységen keresztüli tanulási eredmények megfelelő elismerését;
11. támogassák az uniós szintű eszközök – például az Europass, a Youthpass és az európai képzési keretrendszer – használatát, amelyek a képzések átláthatóságának biztosítása révén megkönnyíthetik a határokon átnyúló önkéntes tevékenységet;
12. fordítsanak különös figyelmet a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalokra annak érdekében, hogy javítsák hozzáférésüket az önkéntes tevékenységekhez és különösen azok határokon átnyúló formájához.

TÁMOGATJA A BIZOTTSÁG AZON SZÁNDÉKÁT, HOGY:

1. támogassa a tagállamokat a fenti feladatok elvégzésében az ifjúság területén meglévő uniós együttműködési keret, és különösen a koordináció nyílt módszere, valamint „A tevékeny ifjúság” program segítségével;
2. a tagállamokkal együtt ösztönözze és szervezze meg az információ- és tapasztalatcserét az önkéntes tevékenységek különböző országokban működő, akár a civil társadalomból, akár a hatóságok köréből kikerülő szervezői közötti együttműködésről;
3. az európai fiatal önkéntesek számára alakítson ki az önkéntes tevékenységekkel foglalkozó portált, amely – amennyiben léteznek ilyenek – a fiatal önkéntesek nemzeti portáljain, adatbázisokon vagy meghatározott honlapokon alapul;
4. ezen ajánlás elfogadása után négy évvel készítsen jelentést a Tanácsnak annak megállapítására, hogy a javasolt intézkedések hatékonyak-e, és hogy szükség van-e további fellépésre.

Kelt Brüsszelben, 2008. november 20-án.